

**Міністерство освіти і науки України
Комунальний заклад вищої освіти
«Дніпровський педагогічний коледж»
Дніпропетровської обласної ради»**

**Навчально-методична картка заняття № 7-8
Назва та № спеціальності 5. 01010101 «Дошкільна освіта»**

Предмет: Українська література

Тема І.Багряний (І. Лозов'яга). Загальний огляд творчого шляху. Роман „Тигролови” (скорочено): проблематика твору, характеристика образів.

ТЛ: поняття про пригодницький роман.

Тип заняття лекційно-практичне

Мета заняття Ознайомити з основними віхами життєвого та творчого шляху І. Багряного опрацювати зміст роману; учити коментувати зміст твору, визначати жанрові особливості, висловлювати своє ставлення до основних проблем, порушених у романі; розвивати навички роботи в самоаналізу; виховувати усвідомлення значення свободи для духовного розвитку людини.

Роздатковий матеріал: опорний конспект, інструкції до практичної частини, карточки

ТЗН комп'ютер, мультимедійний проектор

Література:

Основна 1. Нові імена в програмі з української літератури.Посібник для вчителя /Упоряд. В.Я.Неділько.- К.: Освіта,1993.- 351с.

2. Українська література /Під ред. П.П.Кононенко.- К.: Вища шк.,1993.- с.288-294.

3. Письменники Радянської України. 20-30 роки. / Упоряд. С.А.Крижанівський.- К.: Рад.письменник,1989.- 407с.

Борзенко О.І. Українська література. Хрестоматія – довідник. Рівень стандарту, академічний рівень ВД Ранок

Додаткова: 2. Дніпрова хвиля: Хрестоматія творів, нововведених до шк.програм.- К.: Освіта,1993.- 672с.

СТРУКТУРА ЛЕКЦІЙНОГО ЗАНЯТТЯ

I. Підготовча частина:

- 1.1. Організація студентів;
- 1.2. Постановка мети заняття.

II. Основна частина:

- 2.1. Спостереження над мовним матеріалом.
- 2.2. Актуалізація опорних знань за запитаннями.
- 2.3. Складання плану роботи.
- 2.4. Сприймання та засвоєння нового матеріалу.

III. Заключна частина:

- 3.1. Підведення підсумків.
- 3.2. Відповіді на запитання студентів;
- 3.3. Домашнє завдання.

Тема І.Багрянний «Тигролови» Основні віхи життя і творчості митця. «Тигролови» як український пригодницький роман. Проблема свободи й боротьби за своє визволення. Жанрові особливості.

План

1. Біографія

- Становлення
- В ув'язненні та на засланні
- Під час війни
- В еміграції
- Сім'я

2 Характеристика творчості

3 Премії

4 Твори

5 Вшанування пам'яті

Література:

Основна 1. Нові імена в програмі з української літератури.Посібник для вчителя /Упоряд. В.Я.Неділько.- К.: Освіта,1993.- 351с.

2. Українська література /Під ред. П.П.Кононенко.- К.: Вища шк.,1993.- с.288-294.

3. Письменники Радянської України. 20-30 роки. / Упоряд. С.А.Крижанівський.- К.: Рад.письменник,1989.- 407с.

Борзенко О.І. Українська література. Хрестоматія – довідник. Рівень стандарту, академічний рівень ВД Ранок

Додаткова: 2. Дніпрова хвиля: Хрестоматія творів, нововведених до шк.програм.- К.: Освіта,1993.- 672с.

Тези

- У шестирічному віці почав навчатися в церковнопарафіяльній школі, потім закінчив в Охтирці вищу початкову школу. 1920 року вступив до технічної школи слюсарного ремесла, потім — до Краснопільської школи художньо-керамічного профілю.

- 1925 року Іван під псевдонімом І. Полярний видав в Охтирці невеличку збірку «Чорні силуети: П'ять оповідань».

- 16 квітня 1932 року його заарештували в Харкові й звинуватили «в проведенні контрреволюційної агітації» за допомогою його літературних творів, таких як поема «Ave Maria», історичний роман «Скелька», поеми «Тінь», «Вандея», «Гутенберг», соціальна сатира «Батіг».

- 23 вересня 1996 року Кабінет Міністрів України видав постанову «Про 90-річчя від дня народження І. П. Багряного». Організаційний комітет очолив Леонід Кравчук.

Інструкція

до практичного заняття

Тема І.Багрянний «Тигролови» Основні віхи життя і творчості митця. «Тигролови» як український пригодницький роман. Проблема свободи й боротьби за своє визволення. Жанрові особливості.

Мета заняття Познайомитися з основними віхами життєвого та творчого шляху І. Багряного опрацювати зміст роману; навчитися коментувати зміст твору, визначати жанрові особливості, висловлювати своє ставлення до основних проблем, порушених у романі; розвивати навички роботи в самоаналізу; виховувати усвідомлення значення свободи для духовного розвитку людини

Хід роботи

I. Підготовча частина.

1. Організаційний момент. Мотивація навчальної діяльності.

II. Основна частина.

2.1. Вступне слово викладача.

2.2. Письмово скласти порт фоліо письменника.

2.4. Робота з літературним словником. Записати у зошит:

Пригódницький роман (фр. roman d'aventures) — роман, сюжет якого насичений незвичайними подіями й характеризується їхнім несподіваним поворотом, великою динамікою розгортання. Для пригодницького роману характерні мотиви викрадення й переслідування, атмосфера таємничості й загадковості, ситуації припущення й розгадування.

2.5. Історія створення роману «Тигролови». (доповідь випереджувальне завдання).

2.6. Бесіда за змістом твору

Про який період історії йдеться в романі?

1) Які два світи змальовує автор?

2) Через які образи-символи? Хто є представником кожного

3) Яким чином Многогрішний опинився в родині Сірків?

4) Перекажіть епізод, який вам найбільше сподобався, про життя й побут родини Сірків.

5) Які почуття й думки викликають у вас описи полювання на тигрів, ізюбрів?

6) Чому майор Медвин так переймається пошуками втікача, що його непокоїть?

7) Прочитайте й прокоментуйте епізод зустрічі Медвина й Многогрішного.

8) Як розвиваються протягом твору стосунки Наталки й Григорія? Доберіть цитатний матеріал на підтвердження.

9) Чому Григорій змушений покинути країну? Куди рвалося його серце? Як до цього поставилася родина Сірків?

10) Розкажіть, як Григорій з Наталкою перетнули кордон.

11) Чи можна ототожнювати життєву долю Григорія Многогрішного з біографією І. Багряного?

III. Підсумок.

3.1 Узагальнення вивченого. Літературне дослідження

1. На основі опрацьованого визначте: тему твору; проблематику роману; охарактеризуйте композицію та сюжет.

2. Розкрийте ідейний зміст твору.

3. Розкрийте алегоричний зміст назви твору.

3.2. Висновок. Рефлексія

«Сміливі завжди мають щастя», — ці слова рефреном звучать упродовж усієї розповіді про важкий шлях Григорія Многогрішного. Спочатку їх вимовляє стара Сірчиха, потім повторює головний герой і, нарешті, саме цими словами завершується роман. А чи справді у сміливих завжди є щастя?

3.3. Хронологічний диктант (за життям і творчістю І. Багряного)

Назвати подію, що відбулася у зазначеному році:

3.4. Скласти характеристику Григорія Многогрішного і членів родини Сірків.

Тема І.Багрянний «Тигролови» Основні віхи життя і творчості митця. «Тигролови» як український пригодницький роман. Проблема свободи й боротьби за своє визволення. Жанрові особливості.

Мета заняття Ознайомити з основними віхами життєвого та творчого шляху І. Багряного опрацювати зміст роману; учити коментувати зміст твору, визначати жанрові особливості, висловлювати своє ставлення до основних проблем, порушених у романі; розвивати навички роботи в самоаналізу; виховувати усвідомлення значення свободи для духовного розвитку людини

Обладнання аудіо-, відеозаписи, портрет письменника, видання твору, ілюстрації, інтернет-ресурси, роздатковий матеріал. (слайдові презентація)

ТЗН: мультимедійний проектор.

Хід роботи

I. Підготовча частина.

1. Організаційний момент. Мотивація навчальної діяльності.

II. Основна частина.

2.1. Вступне слово викладача.

2.2. Письмово скласти порт фоліо письменника.

2.4. Робота з літературним словником. Записати у зошит:

Пригóдницький роман (фр. roman d'aventures) — роман, сюжет якого насичений незвичайними подіями й характеризується їхнім несподіваним поворотом, великою динамікою розгортання. Для пригодницького роману характерні мотиви викрадення й переслідування, атмосфера таємничості й загадковості, ситуації припущення й розгадування.

2.5. Історія створення роману «Тигролови». (доповідь випереджувальне завдання).

1. Історія створення роману (розповідь учителя)

Роман «Тигролови» написаний І. Багрянним протягом 1943–1944 рр.

На літературному конкурсі у Львові ця книга під назвою «Звіролови» (скорочений варіант «Тигроловів») розділила перше місце з повістю Тодося Осьмачки «Старший Боярин». Роман зразу було перекладено англійською, німецькою та голландською мовами, що свідчить про його популярність за рубежем і увагу іноземного читача до тогочасної радянської дійсності.

Ще у Львові І. Багрянний якось розповідав друзям про життя українців на Далекому Сході, яке він пізнав, перебуваючи там на засланні. Висловлював неодноразово жаль, що жоден вид мистецтва художньо не досліджував, не сказав правди про долю закинутих на Зелений Клин українців, їх боротьбу за

виживання в умовах суворої природи, про національні проблеми. «Мені не треба нічого вигадувати. Життя товпилося в моїй душі і виривалося, як Ніагара. Країну, про яку я писав, я любив, як свою другу батьківщину, хоч потрапив до неї невольником... Усі ці люди були тими, з ким я міг пережити втіху розмов на материній мові в далекій чужині та ще й невольником. Ті люди ніколи не випадуть з моєї пам'яті...».

2.6. Бесіда за змістом твору

Про який період історії йдеться в романі?

- 1) Які два світи змальовує автор?
- 2) Через які образи-символи? Хто є представником кожного?
- 3) Яким чином Многогрішний опинився в родині Сірків?
- 4) Перекажіть епізод, який вам найбільше сподобався, про життя й побут родини Сірків.
- 5) Які почуття й думки викликають у вас описи полювання на тигрів, ізюбрів?
- 6) Чому майор Медвин так переймається пошуками втікача, що його непокоїть?
- 7) Прочитайте й прокоментуйте епізод зустрічі Медвина й Многогрішного.
- 8) Як розвиваються протягом твору стосунки Наталки й Григорія? Доберіть цитатний матеріал на підтвердження.
- 9) Чому Григорій змушений покинути країну? Куди рвалося його серце? Як до цього поставилася родина Сірків?
- 10) Розкажіть, як Григорій з Наталкою перетнули кордон.
- 11) Чи можна ототожнювати життєву долю Григорія Многогрішного з біографією І. Багряного?

III. Підсумок.

3.1 Узагальнення вивченого. Літературне дослідження

1. На основі опрацьованого визначте: тему твору; проблематику роману; охарактеризуйте композицію та сюжет.
2. Розкрийте ідейний зміст твору.
3. Розкрийте алегоричний зміст назви твору.

3.2. Висновок. Рефлексія

«Сміливі завжди мають щастя», — ці слова рефреном звучать упродовж усієї розповіді про важкий шлях Григорія Многогрішного. Спочатку їх вимовляє стара Сірчиха, потім повторює головний герой і, нарешті, саме цими словами завершується роман. А чи справді у сміливих завжди є щастя?

3.3. Хронологічний диктант (за життям і творчістю І. Багряного)

Назвати подію, що відбулася у зазначеному році:

2 жовтня 1906 р....

У 1922–1926 рр. І. Багряний...

У 1928 р. І. Багряний написав...

У 1932 р. І. Багряний був...

У 1936 р. І. Багряний...

У 1944 р. І. Багряний...

За кордоном побачили світ романи «Тигролови» у ... році.

«Сад Гедсиманський» вийшов у ... році.

3.4. Скласти характеристику Григорія Многогрішного і членів родини Сірків.